

Aleksis K – Sunnuntai-Kaleva/pääsiäinen

Märän sukan juhla

Joku televisiokokki – joita muuten on maailmassa aivan liikaa – näyttää pääsiäisen kunniaksi moittineen suomalaisen lampaan pataluhaksi. Tai tarkkaan ottaen hän ei tainnut moittia sitä pataluhaksi, vaan märäksi villasukaksi, jolta kuulemma lampaanliha maistuu. Itse en ole maistanut sen paremmin pataluhaa kuin märkää villasukkaakaan, joten lienee pakko tyytyä tuohon asiantuntijan arvioon, joka ei suinkaan ole ensimmäinen laatuaan. Samaa ovat sanoneet monet muutkin lammasta maistaneet vuosien mittaan.

Mutta onko siinä sitten jotain vikaa, jos pääsiäislammas tosiaan maistuu märältä villasukalta? Ehkä on syöjän kannalta, mutta eihän se voi olla ainoa näkökulma.

Jos katsomme asiaa lammasperspektiivistä, märältä sukalta maistuminen on lampaalta erinomainen strategia. Mitä epämiellyttävämpiä mielikuvia lampaanlihan syöminen syöjässä herättää, sitä todennäköisemmin hän jättää sen syömättä. Lampaan kannalta se merkitsee parhaassa tapauksessa henkiriegun säilymistä: päkäpäätä ei tarvitse tappaa, jos sitä ei kukaan halua syödä. Jos tilannetta verrataan esimerkiksi jouluun, silloin vain ani harva sika säästyy syömiseltä, koska kinkkua pidetään yleisesti herkkuna. Luultavasti siat vielä läävässään leuhkivat sillä, kun taas lampaat vain mäantelevät ja valittelevat omaa villasukkaisuuttaan. Ja sitten vielä sikaa pidetään viisaana elukkana ja lammasta tyhmänä! Asiahan on täsmälleen päinvastoin.

Märältä villasukalta maistuminen on myös täysin luonnonmukaista, kun muistetaan, mistä niitä märkiä villasukkia tulee. Nykynuoriso kai luulee, että niitä saadaan kaupasta, mutta totuus on se, että alun perin ne ovat peräisin lampaan villasta. Koska villa ennen keritsemistä ympäröi koko otusta, on itsestään selvää, että se antaa oman arominsa myös lihaan. Märkytteen ei tarvita vettä kummempaa myrkkyä.

Omintakeinen maku auttaa tietysti myös lampaanlihan tunnistamisessa, joka on erinomaisen tärkeää näinä tarkan ruoan aikoina. Jos ja kun lampaanpaistissa on tuo selvästi havaittava oma arominsa, kenenkään päähän ei pälkähdä edes epäillä, että joukossa olisi hevosenlihaa. Tosin tiettävästi ainakin ravi- ja työhevokset saattavat välillä olla hiestä märkiä, mutta nehän eivät käytä villasukkia, vaan hevosenkenkiä.

Loppujen lopuksi pääsiäisen ruokavalio kaiken kaikkiaan on varsin linjakas, voisipa melkein sanoa, että sävy sävyyn. Pääsiäisen tunnettuja suuhunpantavia ovat munat, mämmi ja pasha. Kyllä tuohon joukkoon muutama märkä sukka sopii kuin luuta noita-akalle.

